

OP SCHOOT BIJ MAMA MORFINE

Ivo Van Hove draagt het gezin van een junkiemoeder ten grave in *Lange dagreis naar de nacht*. De scène oogt zwart, de kostuums ook. Ramsey Nasr brengt licht en lol.

© JAN VERSNEVELD

LANGE DAGREIS NAAR DE NACHT

Toneelgroep Amsterdam

Tot 13/12 op tournee. In België te zien in Antwerpen (10-12/10, deSingel).
tga.nl, desingel.be

lap, verkeerde kant van het toneel, vrees ik aan van-
kelijk tijdens deze rouwkamerversie van Eugène
O'Neills *Long Day's Journey into the Night*. Het is
hier, bij Toneelgroep Amsterdam, al zwart wat de
klok slaat. Zwarte kostuums en een
zwarte huiskamer voor een zwart gezins-
drama waarin moeder morfine spuit
terwijl echtgenoot en zonen zuipend
toekijken. Tijdens de Amsterdamse opvoe-
ringen (en alleen daar) wordt ondertussen
aan de achterkant van het decor voor een
select publiek een ander stuk opgevoerd:
Achterkant. Daarin geven twee acteurs van
De Warme Winkel droogkomische
commentaar bij wat er van voor gebeurt.

Die speelse flair mist Van Hove. Hij toont
hulpeloze zielen die verschrompelen
onder het kille lusterlicht in hun deprime-
rende huiskamer waar amper meer staat
dan een tafel, een plant en een platendraai-
er. Door een prachtige clair-obscurbelich-
ting en de centrale, sierlijke wenteltrap
straalt die strakke, desolate ruimte óók wel
schoonheid en speelsheid uit, maar dat
evenwicht tussen het speelse, het schone en
het sombere vindt Van Hove maar af en toe.

In zijn openingsbeeld, bijvoorbeeld. James, Mary
en hun zonen staan in een hecht kringetje, de armen
stevig om elkaar, gevangen in goudgeel strijklicht.
Je ziet samenhang, maar je voelt hun onvermogen
om samen te leven. De tragiek waar
elk gezin mee worstelt. Een halfuur later
dient zich nog een straf beeld aan:
'mama morfine' kruipt op tafel en legt
haar dertigjarige zoon Edmund als een
baby aan de borst. In het componeren
van meesterlijke beelden die het verhaal
overstijgen, het tegelijk samenvatten en
je een steek in het hart bezorgen, piekt
Van Hove. Het is zonde dat hij niet vaker
inbreekt in O'Neills woordenstroom met
zulk een teder beeld dat glans geeft aan
de somberte.

Gelukkig regisseert hij vier kanjers die
drie uur lang ijzersterk spelen. Vooral
Ramsey Nasr stunt als de rebelse zoon
Jamie, een kwajongen met een opengere-
ten hart. Hij speelt grappig én tragisch.
Borreelend van levenslust en ziedend van
weltschmerz. Dat vonkt, en maakt het erg
de moeite om aan de voorkant van de
scène te zitten. ELS VAN STEENBERGHE

HET REKWISIET

Whiskey brengt kleur
en troost in het schrale
leven. Hoe meer moeder
spuit, hoe meer vader
en zonen zuipen. Aan de
achterkant van het toneel
- in de Amsterdamse
opvoeringen - drinken
de acteurs overigens
dezelfde whiskey.